

OBSAH

Andrej Sirácky

O vzťahu filozofie a sociológie 7

Halina Ivaničková

Úvahy okolo inteligencie 30

Oliver Bakoš

Problémy sociologických výskumov rozhlasu 53

Anna Zemková — Ján Zemko

Sociologické problémy pri tvorbe životného prostredia 62

Ladislav Macháček

Vzdelanie žien a problémy feminizácie vysokoškolského štúdia . . 95

Zdenek Šťastný

Politické triedne premeny v procese formovania triedy družstevného roľníctva 123

Kalo Slivka — Róbert Hrbek

O niektorých sociologických aspektoch stavebného robotníctva na Slovensku 154

marxistickej vedy o spoločnosti. Pohľad na spoločnosť — to je pohľad na „globálne sociálne fenomény“: na celok i jeho časti, na makrojavý i mikrojavý, na ich vzájomné závislosti a súvislosti a na zložitý mechanizmus fungovania sociálnej väzby (v tom aj spätnej väzby). Všetky tieto problémy sa vlastne točia okolo človeka v širokom rámci „medaľudských“ vzťahov.

Problematika človeka a spoločnosti — na rozličných rovinách a z rozličných aspektov — je dnes predmetom mnohých vied, počnúc od antropológie, histórie a politickej ekonómie cez sociológiu a psychológiu až po filozofiu, pedagogiku, etiku a niektoré lekárske vedné odvetvy. (Prírodné vedy z týchto súvislostí nemožno vynímať ani umenie.) Problémy sú zložené, diferencované z hľadiska špecifčnosti jednotlivých vied, ale i spoločne so zreteľom na „totalitu“ človeka, že sa zda byť oprávnené úsilie po vytvorení komplexnej vednej disciplíny: vedy (vied) o človeku.

Človek je predovšetkým bytosťou, ktorá sa zo svojho pôvodného, živočíšneho stavu — v dlhom predhistorickom a historickom procese — „vydela“ svojou prácou, výrobou, tvorbou, schopnosťou reprodukovat svet vlastnej dimenzie, prekonávajúc tak svoju biologickú „prírodnosť“. Vznik zvláštny kvality v relácii príroda — živočích znamená prekonávanie úzkej biologickej a antropologickej „danosti“ smerom k „zospoločneniu“ homo sapiens. To však, ako sa človek svojou prácou, výrobou a ekonomikou — na rovine základnej — tvorí i „sebatvorí“ a reprodukuje svoju vlastnú skutočnosť, spadá do oblasti politickej ekonómie. Proces